

АНАЛІТИЧНА ЗАПИСКА

щодо оцінки прогресу України у виконанні вимог ЄС за результатами аналізу кластерів (на основі звіту Європейської Комісії «COMMISSION STAFF WORKING DOCUMENT Ukraine 2025 Report»)

Документ є комплексною оцінкою поступу України у виконанні критеріїв членства в ЄС, визначених Копенгагенськими вимогами та правовими актами ЄС (*acquis communautaire*). Він оцінює політичний, економічний і правовий прогрес України після надання статусу кандидата на вступ та визначає напрями, у яких необхідні додаткові реформи для відкриття переговорних глав.

Основна мета звіту – перевірити, наскільки Україна адаптує своє законодавство та інституційну систему до норм ЄС, зокрема в умовах воєнного стану. У документі наголошено, що попри повномасштабну війну, Україна демонструє безпрецедентну політичну волю до інтеграції.

Європейська Комісія у своєму звіті дійшла до такого основного висновку:

*«Ukraine is **between having some and a moderate level of preparation** in the area of public administration and has made **good progress**, notably in the areas of service delivery and digitalisation, salary reform and alignment of legislation with the Law on administrative procedure (LAP). The government has resumed medium-term budget planning with the adoption of the budget declaration for 2025-2027. The law to improve recruitment procedures and fully restore merit-based recruitment was registered.»*

Пропонуємо детальніше ознайомитися з напрацюванням Європейської комісії, а саме, розглянути висновки і рекомендації щодо кожного кластеру:

КЛАСТЕР 1

Кластер 1 – ключовий та визначальний для переговорного процесу про вступ до ЄС. Саме темпи та якість реформ у сфері судової влади, антикорупційної політики, державних закупівель і фінансового контролю будуть вирішальними для відкриття та подальшого успішного закриття всіх інших кластерів.

Європейська комісія у звіті відзначає змішану динаміку: **певний прогрес є, але він нерівномірний**, а низка структурних проблем лишається критичними. В умовах війни Україна демонструє політичну волю до реформ, але кадровий дефіцит, навантаження судів, фрагментація політики та обмежена спроможність інституцій уповільнюють процес. Далі трошки детальніше про кожен

Політичні критерії

Судова реформа

ЄС відзначає суттєвий прогрес у формуванні Вищої ради правосуддя (ВРП) та Вищої кваліфікаційної комісії суддів (ВККС), але наголошує на потребі зміцнення незалежності судової системи та завершення перевірки доброчесності суддів, наголошує на важливості запуску системи збору даних для виконання судових рішень. Створення Служби дисциплінарних інспекторів (СДІ) розцінюється як позитивний крок.

*“Ukraine has **some level of preparation** regarding the judiciary, the fight against corruption and respect for fundamental rights and made **some progress**, with progress seen across all areas.” (ст. 5 Звіту)*

Антикорупційна політика

У сфері боротьби з корупцією Україна має **зберегти незалежність** та **зміцнити повноваження НАБУ, САП і НАЗК**, удосконалити перевірку декларацій і розширити коло осіб, що здійснює їх подання та посилити ефективність антикорупційних судів. Також рекомендовано ухвалити **нову антикорупційну стратегію та державну програму**.

*“Ukraine has **some level of preparation in the area of anti-corruption. Limited progress was made.**” (ст. 6 Звіту)*

Права людини та верховенство права

Відзначено важливість перегляду законодавства про функціонування омбудсмена відповідно до Паризьких принципів ООН та Венеціанських принципів ради Європи.

А також, Україна має продовжувати розвивати інклюзивне середовище для осіб з інвалідністю, зокрема шляхом просування деінституалізації та, відповідно до Плану України, прийняття законодавства про реабілітацію осіб з інвалідністю.

Загалом, відзначено, що загальна система забезпечення та захисту основних прав залишається задовільною.

“The overall framework for and enforcement of fundamental rights remains satisfactory, and the government has maintained its overall respect for fundamental rights and shown its commitment to their protection. Ukraine has adopted and implemented several key reforms, such as the legislation on the protection of victims of crimes (including war crimes), strengthening the National Prevention Mechanism, starting to implement the Istanbul Convention, and adopting the Strategy for Ensuring the Right of Every Child in Ukraine to Grow Up in a Family Environment. The continued lack of progress on a number of policies, including the criminalisation of hate crimes, the creation of civil partnerships and the reform of personal data protection, is concerning and Ukraine should remain committed in its pursuit of reforms.”

Щодо **свободи вираження поглядів**, то Європейська Комісія зазначає, що незважаючи на обмеження, які спричинені російською агресією, Україні вдалося досягти певного прогресу.

“Ukraine is between having some and a moderate level of preparation regarding freedom of expression. Despite the constraints resulting from the Russian war of aggression, Ukraine has made some progress in this area, notably on the financial independence of the public broadcaster Suspilne, transparency of media ownership, and access to information for journalists.”

Справедливість, свобода та безпека

Європейська Комісія відзначає просування України вперед у реформуванні Бюро економічної безпеки (БЕБ) та Агентства з розшуку та менеджменту активу.

Рівень підготовки України в цьому розділі визначають як такий, що досяг певного прогресу.

“Ukraine has some level of preparation in the field of justice, freedom and security, and made some progress during the reporting period. In particular, Ukraine moved forward with the reform of the Economic Security Bureau of Ukraine (ESBU) and the Asset Recovery and Management Agency (ARMA), and strengthened legislation and the implementation of measures to better counter the misuse and trafficking of firearms. Additionally, the Cabinet of Ministers approved the composition of the competition commission for the selection of the Head of the State Customs Service. However, overall institutional cooperation and coordination mechanisms remain weak, as do the levels of integrity and accountability. There is a need for further work on legislative alignment and strategic documents outlining priorities for the near future, including in the areas of migration and firearms. Security checks by the Security Service of Ukraine against law enforcement personnel introduced as part of July 2025 legislative amendments lack safeguards against possible abuse.”

Щодо **боротьби з тяжкою та організованою злочинністю**, Європейська комісія відзначає досягнення певного прогресу шляхом поступової імплементації Угоди про асоціацію та прийнятті і початку імплементації закону про реформування АРМА.

Економічні критерії

Україна знаходиться на певному рівні підготовки і досягла **значного прогресу** у створенні функціонуючої ринкової економіки. Українська влада залишається відданою макроекономічній стабільності та впровадженню реформ.

Попри умови воєнного часу, продовжується реалізація важливих структурних реформ: 1) у фіскальній сфері, 2) у податковому адмініструванні, 3) у підвищенні внутрішніх доходів держави.

Саме завдяки цим змінам уже в 2024 році вдалося **трохи зменшити фіскальний дефіцит**, навіть попри колосальний тиск на бюджет.

Водночас країна поступово відходить від надзвичайних рішень, застосованих на початку вторгнення. Національний банк крок за кроком послаблює валютні обмеження й підтримує керований плаваючий курс гривні — це надзвичайно важливо для фінансової стабільності.

*“Ukraine is at **some level of preparation** and has made **good progress** in establishing a functioning market economy. The Ukrainian authorities remain committed to macroeconomic stability and the implementation of reforms. While the pace of recovery has slowed, the economy continues to demonstrate resilience, underpinned by sound policymaking, strong international support, and the*

adaptability of the private sector. Despite the challenging wartime context, progress has been made on fiscal structural reforms, while efforts to strengthen the tax administration and increase domestic revenues have continued, which have led to a slight reduction in the fiscal deficit in 2024 despite strong expenditure pressures. The roll-back of emergency measures introduced at the beginning of Russia's war of aggression has progressed, with the National Bank of Ukraine gradually easing foreign exchange restrictions and maintaining a managed float for the hryvnia. The business environment has benefited from steps to make it easier to do business, supported by ongoing deregulation efforts. The banking sector has remained resilient, with credit activity showing signs of recovery."

У звіті наголошується, **що Україна має** посилити реалізацію стратегії доходів та підвищити прозорість і стійкість державних фінансів, продовжити покращення бізнес-клімату через дерегуляцію, зменшення адміністративного навантаження та реформу державних підприємств, а також активізувати інтеграцію переселенців і ветеранів на ринок праці та боротися з неформальною зайнятістю.

Інституційні та секторальні реформи

Державне управління і закупівлі

У звіті відзначається, що Україна має певний рівень підготовки в галузі державних закупівель, а також те, що було досягнуто обмеженого прогресу завдяки реалізації Стратегії реформування системи державних закупівель на 2024-2026 роки.

У звіті вказано, що Україна виконала рекомендації Єврокомісії лише частково і має продовжити роботу над удосконаленням законодавства у сфері державних закупівель, наблизивши його до норм ЄС; розвивати електронні закупівлі та інтеграцію систем Prozorro і DREAM; а також внести зміни до Стратегії реформування держзакупівель для чіткішого визначення цілей, підвищення ефективності та посилення заходів протидії.

"The Commission's recommendations from last year were only partially met and remain valid. In the coming year, Ukraine should in particular:

- make progress towards further aligning legislation on public procurement, concessions, public-private partnerships, and defence and security procurement, complying with the EU acquis and ensure that EU operators can participate on fully non-discriminatory legal terms;*
- enhance the e-procurement functionality, including development of new procurement tools and e-contracting in the Prozorro system, as well as operational interoperability with DREAM system and other applicable state IT systems;*
- amend the Strategy for Reforming the Public Procurement System for 2024-2026 to better define the strategic goals, tasks and performance indicators as well as to streamline measures related to control and anti-corruption, including by strengthening the effectiveness of exclusion criteria for economic operators on all grounds foreseen in the EU acquis, especially, over corruption-related convictions. "*

Фінансовий контроль

Україна має певний рівень підготовки до впровадження фінансового контролю та досягла значного внесла зміни до Закону про Рахункову палату.

КЛАСТЕР 2

Вільний рух товарів

Європейська Комісія відзначає, що Україна є **помірно підготовленою** в галузі вільного руху товарів та **досягла певного прогресу**.

Однак ключові реформи залишаються попереду. ЄС очікує ухвалення нового закону про ринковий нагляд, усунення бар'єрів для торгівлі та активніший рух до європейських систем стандартизації та метрології.

“The Commission’s recommendations from last year were partially implemented and remain valid. In the coming year, Ukraine should in particular:

- *adopt the law on market surveillance, which is aligned with the EU acquis; and make further progress in aligning with the EU harmonised product acquis, especially “old approach” product acquis;*
- *make progress in ensuring compliance with Articles 34-36 of the Treaty on the Functioning of the European Union and relevant case law of the Court of Justice of the European Union (CJEU), in order to eliminate quantitative restrictions on the free movement of goods, especially in the non-harmonised area;*
- *continue its efforts to join the EU standardisation and metrology bodies.”*

Свобода пересування працівників

Україна досягла **обмеженого прогресу** та знаходиться на **початковому етапі**. ЄС відзначає лише ухвалення плану підготовки до приєднання до EURES. У пріоритетах на рік — адаптація законів про доступ громадян ЄС до ринку праці та укладення угод у сфері соцзабезпечення.

Право на заснування та свобода надання послуг

Україна має **певний рівень підготовки** щодо права на заснування та свободи прогресу, також було досягнуто **обмежного прогресу**.

Відкриття ринку поштових послуг — позитивний сигнал. Комісія активніше знімати бар'єри для надання послуг між Україною та ЄС і наближати законодавство до директив ЄС, зокрема у поштовій сфері та у сфері взаємного визнання професійних кваліфікацій.

“The Commission’s recommendations from last year were partially implemented and remain valid. In the coming year, Ukraine should in particular:

- take measures to eliminate barriers to the provision of services between the EU and Ukraine, using the possibilities offered by the Association Agreement, and initiate alignment with the EU Services Directive;
- make progress in aligning with the EU postal acquis, including the Postal Services Directive and the Regulation on cross-border parcel delivery services;
- make progress on aligning with the EU acquis on the mutual recognition of professional qualifications.”

Вільний рух капіталу

Україна знаходиться між **певним і помірним рівнем підготовки** в сфері вільного руху капіталу, зокрема було досягнуто **певного прогресу**. ЄС визнає певний прогрес у послабленні валютних обмежень, введених під час воєнного стану. Проте наголошує на необхідності продовжувати лібералізацію, гармонізацію з європейськими нормами платежів та посиленням боротьби з відмиванням коштів.

“The Commission’s recommendations from last year were partially implemented and remain valid. In the coming year, Ukraine should in particular:

- continue the progress towards the liberalisation of capital movements, and as far as the circumstances allow for it, gradually remove the additional restrictions introduced under the martial law;
- advance alignment with the Payment Services Directive 2, the SEPA Regulation, the Cross-Border Payments Regulation 2 and the E-Money Directive 2;... ”

Корпоративне право

Україна має **певний рівень підготовки** в галузі корпоративного права і прогресу, зокрема було ухвалено та прийнято стратегії дій щодо звітності сталого розвитку та підготувано законопроекти з корпоративного управління, **прогрес також обмежений**. Пріоритети — гармонізація правил щодо акціонерних товариств, транскордонних злиттів, прав акціонерів та цифровізації процедур реєстрації компаній.

*“Ukraine has **some level of preparation** in the field of company law and has made **limited progress** in the past year, notably by adopting the strategy and action plan on sustainability reporting and preparing draft legislation in this area and in the area of corporate governance.”*

Право інтелектуальної власності

У звіті зазначається, що Україна має **певний рівень підготовки** в галузі права інтелектуальної власності. Було досягнуто **певного прогресу**, проте, на жаль, жодна рекомендація минулого року не виконана. Хоча і було розроблено нові законопроекти про авторське право, патенти, торговельні марки та комерційну таємницю.. ЄС очікує реформи організацій колективного управління, боротьби з піратством, ухвалення законів про авторське право, патенти та комерційну таємницю.

*“The Commission’s recommendations from last year **were not implemented and remain fully valid.**”*

Конкурентне право

Європейська Комісія зазначає, що Україна має певний рівень підготовки та протягом звітного періоду досягла обмеженого прогресу, зокрема відновлено контроль за держдопомогою та підготовлено подальше узгодження законодавства про захист конкуренції. Але потрібні глибші реформи — приведення законів у відповідність до *acquis*, завершення інвентаризації держдопомоги та відновлення повноцінного контролю з боку АМКУ.

Фінансові послуги

Відзначено, що Україна **має певний рівень підготовки** та знову ж досягла **певного прогресу**. Прийнято нові банківські та страхові правила, що наближають систему до європейської. Утім, ЄС вимагає продовжити імплементацію стандартів у банківській, страховій та інвестиційній сферах, зокрема щодо ринків капіталу та систем гарантування внесків.

Захист прав споживачів

Це один із найуспішніших напрямів, адже Україна знаходиться на межі **між певним і помірним рівнем підготовки** та досягнула **значного прогресу**. Україна скасувала мораторій на інспекції та перевірки, посилила захист споживачів і суттєво просунулась у реформі охорони здоров'я — особливо в питаннях психічного здоров'я та боротьби з антимікробною резистентністю. Але лишаються вимоги: повне наближення до законодавства ЄС щодо безпеки продукції та створення і інтегрування технічних аспектів системи електронної охорони здоров'я.

*“Ukraine is between having **some and a moderate level of preparation** in consumer and health protection. Over the reporting period, **good progress** was made, notably by: (i) lifting the moratorium on inspections and checks; (ii) strengthening the protection of consumer rights in financial services; (iii)*

adopting a strategy to develop the healthcare system; (iv) adopting a strategy and action plan to combat antimicrobial resistance; (v) adopting a law on the mental healthcare system.”

КЛАСТЕР 3

Конкурентоспроможність та інклюзивне зростання

Як зазначено у звіті, Україна знаходиться на рівні **від помірної до доброї підготовки** та досягла **певного прогресу**.

Є прогрес у сфері роумінгу та цифрових сервісів, але головні вимоги ЄС — інституційні: 1) посилити незалежні регулятори у телекомі та медіа (фінанси, кадри, повноваження); 2) узгодити законодавство з інструментами безпеки 5G та виключати ризикових постачальників; 3) наблизити норми до рамки європейської цифрової ідентифікації.

Також Європейська комісія зазначає, що рекомендації минулого року були частково виконані.

“The Commission’s recommendations from last year were partially implemented and remain valid.”

Оподаткування

У податковій сфері Україна має **певний рівень підготовки** і показала значний прогрес: змінено Податковий кодекс щодо ПДВ та акцизів.

Комісія в подальшому рекомендує: 1) гармонізувати правила акцизів і ПДВ з *acquis* ЄС; 2) імплементація директив проти податкового ухилення та щодо адміністративного співробітництва; 3) посилення IT-інфраструктури податкової і її сумісності з інформаційними системами ЄС.

“The Commission’s recommendations from last year were partially implemented and remain valid. In the coming year, Ukraine should in particular:

→ further align national legislation with the EU acquis on the common system of VAT and on excise duties, especially regarding procedures, rates and exemptions, and continue implementing the National Revenue Strategy;

→ further align with the Anti-Tax Avoidance Directive and the directives on mutual assistance and administrative cooperation in the field of taxation;

→ continue strengthening the administrative and operational capacity of the tax administration, in particular by developing IT systems and ensuring their interoperability with the IT systems at EU level.”

Економічна та монетарна політика

Україна є **помірно підготовленою** і досягла **певного прогресу**. Комісія відмічає поступове повернення до таргетування інфляції, послаблення валютних обмежень, поліпшення середньострокове бюджетне планування.

Попереду ключові завдання: 1) продовження реалізації стратегії НБУ щодо пом'якшення валютних обмежень і гнучкого курсу; 2) посилення правових гарантій незалежності НБУ та відсутності монетарного фінансування державного бюджету; 3) розбудова якісної середньострокової бюджетної рамки з чіткими цілями й прогнозами.

Соціальна політика та зайнятість

Україна залишається на **початковому етапі**. Є позитивні кроки — регулювання закупівлі соцпослуг для дітей з інвалідністю та стратегія деінституалізації.

Рекомендації Комісії наступні:

“→ adopt new framework legislation for labour relations and occupational safety and health in line with the EU acquis, ensure an enabling environment for bipartite and tripartite social dialogue, and strengthen the capacities of social partners;

→ in line with the Ukraine Plan, adopt the employment strategy;

→ continue reforming the social benefits system and implement the new procurement system for social services and further align national legislation with the EU acquis on non-discrimination and equality between women and men in employment and social policy. ”

Підприємницька та промислова політика

Україна має **певний рівень підготовки** та досягла **певного прогресу**. Впроваджується план дій щодо стратегії розвитку малих і середніх підприємств (МСП), план дерегуляції та стимулювання приватного сектору і промислового розвитку у секторах з високою доданою вартістю.

Пріоритети, які підкреслює ЄС: 1) поліпшення рамкових умов для бізнесу й інвестицій та відновлення довіри інвесторів; 2) початок приведення законодавства у відповідність до acquis ЄС щодо Директиви про прострочені платежі.

Наука та дослідження

У цій сфері Україна показує **середній рівень готовності** та **значний прогрес**. Активна участь у програмі «Горизонт Європа» та розробка регіональних стратегій розумної спеціалізації створюють міцну базу.

Європейська Комісія очікує: 1) ще більшого використання можливостей «Горизонту» через нацконтактні пункти та офіс програми; 2) подальшої розбудови адміністративних умов для регіональних стратегій розумної спеціалізації; 3) ухвалення дорожньої карти Європейського дослідницького простору для глибшої інтеграції з науковою екосистемою ЄС.

Освіта та культура

Україна знаходиться на межі **між певним і помірним рівнем підготовки** в галузі досягнуто **значного прогресу**: набули чинності закони про освіти та культури, дошкільну освіту та про національну систему кваліфікацій. Було прийнято закон про професійну освіту та навчання

(ПОНа), затверджено стратегію розвитку приєднано Україну до Європейського альянсу з питань учнівства (EaFA).

Наступні кроки: 1) продовжувати впровадження реформованих законів про дошкільну та професійну освіту; 2) залучення стейкхолдерів усіх рівнів до європейських ініціатив у сфері профосвіти та стажувань; 3) практична реалізація стратегії розвитку української культури.

Митний союз

Україна має **хороший рівень підготовки** до митного союзу і за останній рік досягла **значного прогресу**, зокрема, затвердивши проект нового Митного кодексу України, який відповідає Митному кодексу ЄС, а також оновивши Середньостроковий план дій щодо заходів для досягнення цілей митної реформи, подальшої цифровізації митної адміністрації та підготовці підходу до управління персоналом, заснованого на компетенціях.

ЄС очікує: 1) остаточного прийняття нового Митного кодексу й підзаконних актів; 2) продовження реалізації Стратегічного плану цифровізації Державної митної служби на 2024-2026 роки відповідно до Програми роботи Митного кодексу Союзу та Багаторічного стратегічного плану електронної митниці (МАСР-С); досягти прогресу у розробці нових національних ІТ-систем для оформлення митних декларацій та управління ризиками; 3) посилення повноважень та інституційної спроможності Державної митної служби для боротьби з контрабандою, завершення реформи служби та впровадження сучасної системи управління персоналом.

КЛАСТЕР 4

Транспортна політика

Україна має **певний рівень підготовки** та досягла **певного прогресу**. Частково це сталося завдяки ухваленню національної транспортної стратегії до 2030 року та стратегія розвитку і будівництва прикордонної інфраструктури з ЄС і Молдовою.

Рекомендації Європейської Комісії наступні:

“→ in line with the Ukraine Plan, adopt the law on traffic safety and interoperability of Railway Transport of Ukraine and prepare for the adoption of the law on the railway transport market to create an institutional and legislative set-up for a competitive rail market in line with EU standards;

→ in line with the Ukraine Plan, adopt the law on merchant shipping and shipping on inland waterways;

→ align the social and market rules for road transport with the EU road transport acquis, strengthen the enforcement of haulage market rules and traffic safety measures, and establish inspection and investigation bodies for rail, road and waterborne transport. ”

Якщо коротко: варто прийняти закон про безпеку руху та взаємодію залізничного транспорту, готувати законодавчу основу для конкурентного ринку залізничних перевезень за стандартами ЄС, прийняти закон про торговельне судноплавство та судноплавство на внутрішніх водних шляхах, привести соціальні та ринкові правила автомобільного транспорту у відповідність до acquis ЄС, посилити контроль за безпекою й ринком перевезень, створити органи інспекції та розслідування для залізничного, автомобільного та водного транспорту.

Енергетика:

Україна має **хороший рівень підготовки** в галузі енергетики та досягла **певного прогресу**. Протягом звітної періоду відбулась реалізація національного енергетичного та кліматичного плану (NECP) і Регламенту про цілісність та прозорість оптового енергетичного ринку (REMIT), а також створена ринкова законодавча та регуляторна бази для відновлюваних джерел енергії. Газовий ринок залишався монополізованим і закритим, за винятком першого експорту біометану, що є позитивним явищем.

У найближчий період Україна повинна: 1) прискорити реформи енергетичного ринку; 2) надати пріоритет енергетичній трансформації, зосередившись на відновлюваних джерелах енергії (ВДЕ) та енергоефективності; 3) поліпшити управління в енергетичному секторі.

Транс'європейські мережі

У сфері трансєвропейських мереж Україна має **певний рівень підготовки** й демонструє рух уперед.

Позитивними аспектами є прийняття національної транспортної стратегії до 2030 року, що вже враховує кроки інтеграції до TEN-T, Україна просувається в реалізації проєктів електропередачі на кордонах із Румунією та Словаччиною.

Але ЄС очікує більш системного підходу: 1) продовжувати модернізацію критичної транспортної та енергетичної інфраструктури, особливо на кордонах, забезпечити кращу інтеграцію із сусідніми країнами через ефективні пункти пропуску TEN-T; 2) прискорити узгодження з новими регламентами TEN-T та TEN-E, удосконалити процедури видачі дозволів для проєктів TEN-E, спростити приєднання об'єктів до інженерних мереж, покращити правове регулювання трубопровідного транспорту; 3) прискорити реалізацію ключових проєктів TEN-T, з особливим акцентом на інтеграцію української залізниці з мережею стандартної колії ЄС.

Навколишнє середовище та зміна клімату

У сфері довкілля та клімату Україна має **певний рівень підготовки**, але **значний прогрес** за звітний період. Було досягнуто успіхів у сфері клімату завдяки відновленню обов'язкового моніторингу, звітності та верифікації викидів парникових газів, прийняттю плану дій щодо

створення національної системи торгівлі викидами та рамкового закону про кліматичну політику, який відповідає довгостроковій меті ЄС щодо кліматичної нейтральності до 2050 року. Україна також прийняла національний план управління відходами та законодавство щодо запобігання, зменшення та контролю промислового забруднення, плани управління річковими басейнами та стратегію реформи екологічного контролю.

Основні рекомендації наступні:

- *continue reinforcing responsible authorities with clearly defined competencies, adequate staffing and technical expertise and ensure environment and climate policy implementation mainstreaming. Focus should be on the application of horizontal environmental legislation in line with the EU acquis, in particular on environmental impact assessments (EIAs) and strategic environmental assessments (SEAs), for all relevant projects, plans and programmes including those relating to reconstruction. This implies limiting the regime of exemptions, implementing and enforcing environmental crime, enforcing liability and ensuring access to justice mechanisms;*
- *in line with the Ukraine Plan, submit a new nationally determined contribution under the Paris Agreement and continue preparations in view of the extension of the monitoring, reporting and verification system and the introduction of emission trading in Ukraine; additionally, ratify the Kigali Amendment to the Montreal Protocol and adapt national legislation to EU standards on ozone-depleting substances and fluorinated gases;*
- *in line with the Ukraine Plan, adopt a Strategy and an Action Plan on the Circular Economy and a law to align with the provisions of the EU Regulation on deforestation.”*

КЛАСТЕР 5

Сільське господарство та розвиток сільських територій

Україна зробила важливий крок уперед, перебуваючи на **початковому етапі** та маючи **певний рівень підготовки**, ухвалила стратегію розвитку агросектору до 2030 року та оновивши операційний план із впровадження Державного аграрного реєстру, чим досягла **значного прогресу**.

Однак ЄС наголошує: тепер потрібна практична робота — посилення адміністративної спроможності, ухвалення рамкового закону про платіжну агенцію, запуск інтегрованої системи адміністрування та контролю, а також створення системи ідентифікації земельних ділянок.

“The Commission’s recommendations from last year were partially implemented and remain valid. In the coming year, Ukraine should in particular:

- continue implementing the strategy for agriculture and rural development up to 2030, and strengthen the administrative capacity for its implementation;

- adopt the framework law on the paying agency and proceed with the implementation of the framework law on the paying agency, on the farm sustainability data network and the integrated administration and control system;
- continue the development of a land parcel identification system.”

Політика у сфері безпеки харчових продуктів, ветеринарної та фітосанітарної політики

Україна має **помірний рівень підготовки**, і тут **прогрес помітний (певний)**: ухвалено закон про здоров'я та захист рослин, розширено застосування системи TRACES.

Та ЄС очікує набагато більше. Передусім — прискорити узгодження з базовим законодавством ЄС щодо харчів, здоров'я тварин, рослин, ГМО та офіційного контролю. Потрібно підготувати план модернізації харчових підприємств, завершити реформу органів контролю та розширити застосування TRACES у фітосанітарній сфері.

“→ advance alignment with the EU acquis on General Food Law provisions, animal health, plant health and protection, genetically modified organisms, and official controls; complete the alignment with EU animal welfare legislation, strengthen the administrative capacities for its effective implementation and prepare a national plan to upgrade establishments producing food, feed and animal by-products to meet EU structural standards; ”

Рибальство та аквакультура

Україна має **певний рівень підготовки** у сфері рибальства та аквакультури. **певного прогресу**, передусім завдяки впровадженню державної електронної системи e-Fish, створенню «єдиного вікна» для дозволів та ухваленню законодавства для членства в Генеральній комісії з рибальства у Середземному морі.

Втім, система e-Fish потребує глибоких доопрацювань. ЄС очікує:

“→ continue to align Ukrainian legislation with the EU acquis, including on the collection, management and use of data, on the functioning of the fisheries and aquaculture market and on state control;

→ take preparatory steps towards establishing a fisheries control system, including a dedicated fisheries control body to combat illegal, unreported and unregulated fishing;

→ further develop the functionality and interoperability of Ukraine's e-Fish system and harmonise it with the equivalent EU registers. ”

Регіональна політика та координація структурних інструментів

У регіональній політиці Україна рухається вперед: реалізуються програми регіонального розвитку, працюють проекти Interreg, ухвалено план дій на державному рівні. Тож, Україна має **певний рівень підготовки** в галузі регіональної політики та координації структурних інструментів та досягнула **певного прогресу**.

Рекомендації Комісії ґрунтуються на поданні звіту про виконання Державної стратегії регіонального розвитку, завершення місцевих стратегій розвитку, впровадженні закону про

принципи державної регіональної політики шляхом уточнення змісту стратегічних планових документів, сприяння їх цифровізації та структури місцевих забезпечення їх відповідними фінансовими ресурсами та головне — налагодження системної участі регіональних та місцевих стейкхолдерів на всіх етапах програмування.

Фінансові та бюджетні положення

У цій сфері Україна лише на старті. **Певний прогрес** забезпечило створення в Мінфіні **спеціальної бюджетної одиниці ЄС** для координації роботи національних інституцій, що входять до системи власних ресурсів ЄС.

Єдина рекомендація минулого року була виконана, однак попереду ключове завдання — **підготувати дорожню карту для впровадження системи власних ресурсів ЄС** і підвищити обізнаність серед стейкхолдерів.

КЛАСТЕР 6

Зовнішні відносини

Україна має **хороший рівень підготовки** у сфері зовнішніх відносин і досягла обмеженого прогресу. Торгівельна політика України в основному залишається у відповідності до зобов'язань перед СОТ та правил Угоди про асоціацію/Поглибленої та всеосяжної зони вільної торгівлі (УА/ПВЗВТ).

“Ukraine has a good level of preparation in the field of external relations and made limited progress in the reporting period. Ukraine’s trade policy has largely remained in compliance with World Trade Organization (WTO) commitments and the rules of the Association Agreement/Deep and Comprehensive Free Trade Area (AA/DCFTA).”

Рекомендації Європейської Комісії наступні: 1) продовжувати забезпечувати відповідність своєї торговельної політики зобов'язанням СОТ та УА/ПВЗВТ, зокрема, не вводити жодних заходів, які б несправедливо сприяли вітчизняним продуктам або виробникам; 2) перед укладенням нових двосторонніх торговельних угод, проводити оцінку їхнього впливу з погляду статусу кандидата і майбутнього членства в ЄС; такі угоди мають містити положення про дострокове припинення у разі приєднання до ЄС; 3) активізувати узгодження законодавства з Регламентом ЄС про перевірку прямих іноземних інвестицій.

Зовнішня політика та політика безпеки та оборони

Україна має **хороший рівень підготовки** в цій сфері і **значний прогрес**. Свідченнями прогресу є інтенсивний політичний діалог між Україною та ЄС на всіх рівнях, суттєве зміцнення безпекового та військового співробітництва, дуже високий рівень узгодженості зі спільною зовнішньою та безпековою політикою ЄС (CFSP), приєднання до Міжнародного кримінального суду (МКС) у статусі повноправної держави-учасниці.

Наступні рекомендації такі: 1) продовжувати узгодження законодавства з положеннями Римського статуту МКС та пов'язаними документами; 2) надалі забезпечувати повне узгодження із CFSP, включно з заявами Високого представника ЄС, рішеннями Ради ЄС щодо санкцій, ефективним виконанням обмежувальних заходів на практиці.

ОТЖЕ,

Європейська Комісія визнає, що Україна залишається серйозним і відповідальним кандидатом на вступ до ЄС. Війна не зупинила процес реформ, хоча частина секторів потребує глибших структурних змін.

Оцінка прогресу України за шістьма кластерами демонструє значний поступ у гармонізації законодавства та інституційної спроможності з нормами Європейського Союзу. ЄС визнає цей рух і підкреслює, що Україна вже досягла «часткової готовності» у більшості сфер, а в окремих напрямках — рівня, близького до стандартів ЄС.

Однак реформи залишаються нерівномірними: деякі кластери демонструють сталий прогрес, тоді як інші — певні прогалини.

З повним звітом Європейської Комісії можна ознайомитись [тут](#).